

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2018 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Stachurska
Protokolant:	Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 grudnia 2018 roku w Warszawie

sprawy T. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie odpowiedzialności członka zarządu spółki z o.o. za zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania T. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 8 lipca 2015 roku, znak: (...) oraz

z dnia 3 września 2015 roku, (...)

1. umarza postępowanie w części w jakiej zaskarżona decyzja z dnia 8 lipca 2015 roku, znak: (...),

została zmieniona przez decyzję z dnia 3 września 2015 roku, (...);

2. oddala odwołania w pozostałym zakresie;

3. zasądza od T. A. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

T. A. w dniu 19 sierpnia 2015r. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 8 lipca 2015r., nr: (...), w której orzeczono o solidarnej odpowiedzialności za zobowiązania płatnika składek Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z tytułu zaległych składek: na ubezpieczenia społeczne za okresy: grudzień 2009r. – maj 2011r. i sierpień 2011r. - wrzesień 2011r., na ubezpieczenie zdrowotne za okresy: grudzień 2009r. – maj 2011r. i sierpień 2011r. - wrzesień 2011r. oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres grudzień 2009r. – grudzień 2011r. w łącznej kwocie 358.298,72 zł (należność główna – 226.636,72 zł oraz odsetki – 131.662,00 zł).

Odwołująca wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a ewentualnie o zmianę decyzji poprzez zwolnienie z odpowiedzialności za zobowiązania Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. Dodatkowo zawnioskowała o zasądzenie od Skarbu Państwa na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Zaskarżonej decyzji zarzuciła naruszenie:

- art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej poprzez pociągnięcie do odpowiedzialności subsydiarnej za okres, w którym zrezygnowała z funkcji członka zarządu i przypisanie odpowiedzialności za zobowiązania powstałe po rezygnacji w dniu 30 sierpnia 2010r.;

- art. 116 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej poprzez pociągnięcie do odpowiedzialności subsydiarnej, kiedy egzekucja prowadzona przeciwko spółce nie była bezskuteczna i odwołująca wielokrotnie wskazywała majątek zadłużonej spółki.

W uzasadnieniu odwołania T. A. podniosła, że kierując spółką nigdy uporczywie nie uchylała się od uiszczania należności publicznoprawnych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. Stwierdziła, że przypisano jej odpowiedzialność za zobowiązania spółki w okresie, w którym nie pełniła funkcji członka zarządu, ponieważ złożyła rezygnację w dniu 30 sierpnia 2010r. Jej zdaniem, rezygnacja z funkcji członka zarządu wywołuje skutki prawne z chwilą złożenia, a nie dokonania zmian w KRS, które mają charakter deklaratoryjny. Dodatkowo odwołująca podniosła, że wielokrotnie wskazywała majątek spółki, z którego możliwe jest zaspokojenie należności, bowiem spółka posiada nieruchomości zabudowane położone w K. i w K. oraz wierzytelności z tytułu wykonanych usług w kwotach 548.005,43 zł i 1.689.702,51 zł wraz z odsetkami, przysługujące od (...) Sp. z o.o. Organ rentowy pominął dwie z czterech nieruchomości położonych przy ul. (...) w K. oraz nie skierował egzekucji do nieruchomości zabudowanej położonej w K.. W stosunku do dwóch nieruchomości położonych przez ul. (...) nie były prowadzone żadne postępowania z wniosku organu rentowego, natomiast dwie pozostałe nieruchomości przy tej ulicy zostały uznane za niepozwalające na zaspokojenie z uwagi na wysokość hipotek. W ocenie odwołującej, organ rentowy pominął jednak, że największe zadłużenie hipoteczne zostało ustanowione na jego rzecz i dotyczy tych samych należności, co objęte niniejszym postępowaniem, a zatem nie było podstaw do dyskwalifikacji tych nieruchomości. Podniesione zostało również, że organ rentowy w toku postępowania, po wskazaniu wierzytelności, nie dokonał zajęcia, więc ich dyskwalifikacja jest całkowicie chybiona i świadczy o tym, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie był zainteresowany zaspokojeniem przysługujących mu należności z majątku wskazanego przez odwołującą (odwołanie z dnia 17 sierpnia 2015r., k. 2-3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 18 września 2015r. wniósł o umorzenie postępowania w zakresie, w jakim roszczenie T. A. zostało zaspokojone decyzją z dnia 3 września 2015r., a także o oddalenie odwołania w pozostałym zakresie i o zasądzenie od odwołującej na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.200,00 zł.

Organ rentowy uzasadniając swe stanowisko wskazał, że uwzględniając zarzuty podniesione w odwołaniu, po dokonaniu wglądu w akta KRS, wydał w dniu 3 września 2015r. decyzję, w której zmienił zaskarżoną decyzję w zakresie odpowiedzialności odwołującej za zobowiązania składkowe spółki, których termin płatności przypadał na okres od września 2010r., co skutkowało określeniem odpowiedzialności za okres od grudnia 2009r. do lipca 2010r. W dalszej części organ rentowy podniósł, że odwołująca nie wykazała przesłanek negatywnych odpowiedzialności członka zarządu, a w szczególności, iż egzekucja z majątku wskazanego w piśmie z dnia 14 kwietnia 2014r. umożliwi zaspokojenie zaległości składkowych spółki w znacznej części. Odnosząc się do wierzytelności przysługujących od (...) sp. z o.o. wskazano, że nie zostały one zasądzone prawomocnym orzeczeniem, wobec czego nie stanowią mienia, z którego można byłoby prowadzić egzekucję. Odwołująca nie udowodniła, aby były wymagalne, a dłużnik wypłacalny. Z kolei w kwestii dotyczącej nieruchomości Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o., organ rentowy podniósł, że egzekucja uniemożliwi zaspokojenie należności organu rentowego w znacznej części, gdyż nieruchomości są obciążone hipotekami na rzecz innych wierzycieli. Wielość wierzycieli hipotecznych ujawnionych w Dziale III i IV ksiąg wieczystych, wysokość należności głównych zabezpieczonych hipotecznie, wysokość odsetek od wierzytelności zaspokajanych razem z wierzytelnościami zabezpieczonymi oraz wysokość kosztów egzekucyjnych wskazują, że organ rentowy jako wierzyciel hipoteczny posiadający zabezpieczenie w ostatniej kolejności, nie uzyskałby zaspokojenia

swoich należności. Ponadto wskazano, że druga próba zbycia nieruchomości skończyła się niepowodzeniem, a postępowanie egzekucyjne w odniesieniu do wszystkich wskazanych nieruchomości zakończyło się umorzeniem postępowania egzekucyjnego (odpowiedź na odwołanie z dnia 18 września 2015r., k. 7 a.s.).

T. A. w dniu 15 października 2015r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 3 września 2015r., nr: (...), w której zmieniono decyzję z dnia 8 lipca 2015r. i orzeczono o solidarnej odpowiedzialności T. A. za zobowiązania płatnika składek Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z tytułu zaległych składek: na ubezpieczenia społeczne za okres grudzień 2009r. – lipiec 2010r., na ubezpieczenie zdrowotne za okres grudzień 2009r. – lipiec 2010r. oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres grudzień 2009r. – lipiec 2010r. w łącznej kwocie 283.717,21 zł (należność główna – 177.131,21 zł oraz odsetki – 106.586,00 zł).

Odwołująca wskazała na takie same zarzuty i ich uzasadnienie, jak w odwołaniu od decyzji z dnia 8 lipca 2015r. Sformułowała również tożsame wnioski (odwołanie z dnia 9 października 2015r., k. 2-3 akt sprawy o sygn. VIIU 1665/15).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 9 listopada 2015r. wniósł o jego odrzucenie i zasądzenie od odwołującej na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.200,00 zł. Ewentualnie w przypadku uznania, że odwołanie dotyczy decyzji z dnia 3 września 2015r., nr: (...), organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w w/w wysokości.

Zdaniem organu rentowego odwołanie powinno zostać odrzucone na podstawie art. 199 § 1 pkt k.p.c., ponieważ zawisła sprawa o to samo roszczenie między tymi samymi stronami. Odnosząc się natomiast do zarzutów z odwołania organ rentowy wskazał, że uwzględniając zarzuty podniesione we wcześniejszym odwołaniu T. A., po dokonaniu wglądu w akta KRS, zmienił decyzję z dnia 8 lipca 2015r. i określił odpowiedzialność odwołującej za zobowiązania spółki za okres od grudnia 2009r. do lipca 2010r. Organ rentowy dodatkowo podniósł, że nie ma możliwości zaspokojenia z nieruchomości wskazywanych przez odwołującą, gdyż ujawniono wierzytelności, które są zabezpieczone hipoteką: w księdze wieczystej KW (...) i w księdze wieczystej KW (...) na rzecz Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego, (...) sp. z o.o. w G. i ZUS Oddział (...) w K.; w księdze wieczystej (...) na rzecz Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w O. i Gminy K.; w księdze wieczystej (...) na rzecz Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego. Ponadto w księdze wieczystej (...) figuruje wpis hipoteki na rzecz (...) (...) w K. na kwotę 450.000,00 zł (odpowiedź na odwołanie z dnia 9 listopada 2015r., k. 5-6 akt sprawy o sygn. VIIU 1665/15).

Zarządzeniem z dnia 27 stycznia 2016r. - na podstawie art. 219 k.p.c. - nastąpiło połączenie w celu łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy dotyczącej odwołania od decyzji z dnia 3 września 2015r., oznaczonej sygn. akt VII U 1665/15, ze sprawą z odwołania od decyzji z dnia 8 lipca 2015r., oznaczonej sygn. akt VII U 1603/15 (zarządzenie z dnia 27 stycznia 2016r., k. 26 akt sprawy o sygn. VIIU 1665/15).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 8 sierpnia 2003r. (odpis z Krajowego Rejestru Sądowego na dzień 18 lutego 2016r., k. 20-28 a.s.; odpis pełny z Krajowego Rejestru Sądowego – akta ZUS). W dniu 2 października 2009r. został złożony w Sądzie Rejonowym w Opolu wniosek o ogłoszenie upadłości w/w spółki z możliwością zawarcia układu, który zarządzeniem z dnia 28 października 2009r. został zwrócony. Następnie w dniu 4 grudnia 2009r. złożono kolejny wniosek, ale postanowieniem z dnia 21 stycznia 2010r. postępowanie zostało umorzone (pismo Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 13 lutego 2014r. – akta ZUS).

Uchwałą nr (...) z dnia 22 grudnia 2009r. Zgromadzenie Wspólników w/w spółki powołało T. A. w skład zarządu jednoosobowego na funkcję prezesa zarządu (protokół z Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki oraz uchwałą nr (...) - akta ZUS).

T. A. w dniu 30 sierpnia 2010r. złożyła rezygnację z pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu spółki ze względu na stan zdrowia (oświadczenie z dnia 30 sierpnia 2010r. - akta ZUS, pismo T. A. do Sądu Rejonowego w Opolu z 21 lutego 2012r. i z 9 marca 2012r. – akta ZUS).

W okresie sprawowania funkcji przez odwołującą w zarządzie Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowe (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. spółka miała zaległości w regulowaniu zobowiązań m.in. wobec Urzędu Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zaległości powstałe w tym czasie wobec ZUS powstały w związku z nieregulowaniem:

- składek na ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2009r. do lipca 2010r. w łącznej kwocie 130.212,07 zł;
- składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2009r. do lipca 2010r. w łącznej kwocie 35.684,66 zł;
- składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2009r. do lipca 2010r. w łącznej kwocie 11.234,48 zł (wydruk stanu należności – akta ZUS).

Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. jest właścicielem:

- lokalu użytkowego o powierzchni 30,20 m² położonego przy ul. (...) w K., dla którego prowadzona jest księga wieczysta KW (...) (zawiadomienie Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu V Wydział Ksiąg Wieczystych z dnia 3 sierpnia 2010r., k. 31-33 tom I akt KM 2305/10);

- lokalu mieszkalnego o powierzchni 63,50 m² położonego przy ul. (...) w K., dla którego prowadzona jest księga wieczysta KW (...) (zawiadomienie Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu V Wydział Ksiąg Wieczystych z dnia 6 sierpnia 2010r., k. 42-44 tom I akt KM 2305/10);

- lokalu mieszkalnego o powierzchni 77,00 m² położonego przy ul. (...) w K., dla którego prowadzona jest księga wieczysta KW (...) (zawiadomienie Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu V Wydział Ksiąg Wieczystych z dnia 4 sierpnia 2010r., k. 38-40 tom I akt KM 2305/10);

- lokalu mieszkalnego o powierzchni 48,60 m² położonego przy ul. (...) w K., dla którego prowadzona jest księga wieczysta KW (...) (zawiadomienie Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu V Wydział Ksiąg Wieczystych z dnia 11 sierpnia 2010r., k. 35-37 tom I akt KM 2305/10);

- lokalu użytkowego o powierzchni 116,40 m² położonego przy ul. (...) na Osiedlu w K., dla którego prowadzona jest księga wieczysta KW (...) (zawiadomienie Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu V Wydział Ksiąg Wieczystych z dnia 5 sierpnia 2010r., k. 45-47 tom I akt KM 2305/10);

- lokalu użytkowego o powierzchni 34,20 m² położonego przy ul. (...) na Osiedlu w K., dla którego prowadzona jest księga wieczysta KW (...) (zawiadomienie Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu V Wydział Ksiąg Wieczystych z dnia 5 sierpnia 2010r., k. 27-29 tom I akt KM 2305/10).

(...) sp. z o.o. z siedzibą w (...) sp. z o.o. z siedzibą w G., w oparciu o nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy w dniu 28 września 2010r., złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu P. S. wniosek o wszczęcie i przeprowadzenie egzekucji przeciwko dłużnikowi poprzez: zajęcie wierzytelności z tytułu posiadania rachunku bankowego w (...) Bank (...) S.A., (...) Bank S.A., (...) Bank S.A., (...) S.A. i (...) I Oddział w K. oraz zajęcie ruchomości, w tym pojazdów, towarów, pieniędzy polskich oraz zagranicznych znajdujących się pod adresem prowadzenia działalności przy ul. (...) w K. w celu zaspokojenia wierzytelności objętych tytułem wykonawczym, tj. należności głównej w kwocie 56.612,38 zł, odsetek od należności głównej, kosztów sądowych w kwocie 4.385,00 zł, w tym 3.600,00 zł tytułem kosztów zastępstwa w postępowaniu procesowym oraz kosztów niezbędnych do celowego prowadzenia egzekucji, w tym kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł i kosztów opłaty za wydanie odpisu z KRS

wierzyciela w kwocie 30,00 zł. W związku z tym komornik sądowy zawiadomił strony o wszczęciu egzekucji i wezwał dłużnika do zapłaty należności. Ponadto zawiadomił o zajęciu wierzytelności oraz rachunków bankowych spółki i o zakazie wypłat (wniosek z dnia 8 listopada 2010r., k. 1-3 tom I akt KM 2305/10, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, k. 49 tom I akt KM 2305/10, zajęcie wierzytelności oraz zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłat, k. 51- 55, k. 100 – 141, k. 144 – 147, k. 163, k. 194 - 195 tom I akt KM 2305/10).

Poza postępowaniem egzekucyjnym z wniosku (...) sp. z o.o. z siedzibą w G., wobec Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowe (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. toczyły się również inne postępowania egzekucyjne. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu P. S. prowadził postępowania m.in. o sygn. Km 1264/10, Km 1302/10, Km 1602/10, Km 1821/10, Km 1265/09, Km 141/11, Km 2058/10, Km 1560/09, Km 1562/09, Km 142/11, Km 139/11, Km 140/11, Km 2305/10, Km 1129/09. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Płońsku K. K. (1) prowadziła postępowanie egzekucyjne o sygn. Km 1253/10, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Radomiu J. K. postępowanie egzekucyjne o sygn. V Km 1614/10, a Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w O. postępowania egzekucyjne (...) oraz (...) (pismo z 13 stycznia 2011r., k. 190 – 191 tom I akt KM 2305/10).

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu P. S. w listopadzie 2011r. doręczył (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. opis i oszacowanie nieruchomości dłużnika (doręczenie kopii protokołów opisu i oszacowania, k. 282 tom I akt KM 2305/10). Następnie nastąpiło obwieszczenie o licytacji nieruchomości KW (...) i KW (...) (obwieszczenie o licytacji nieruchomości, tom I akt KM 2305/10). Pierwszy termin licytacji nieruchomości nie doszedł do skutku, ponieważ nikt nie przystąpił do licytacji. Następnie Sąd Rejonowy w Kędzierzynie – Koźlu I Wydział Cywilny zwrócił się do Komornika o wyznaczenie drugiego terminu licytacji na dzień 12 września 2012r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu P. S. w dniu 13 września 2012r. zawiadomił ponownie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. o tym, że drugi termin licytacji nieruchomości nie doszedł do skutku, ponieważ nikt nie przystąpił do licytacji (zawiadomienie z dnia 1 marca 2012r., tom I akt KM 2305/10, zawiadomienie z dnia 16 lipca 2012r., k. 11 tom II akt KM 2305/10, zawiadomienie z dnia 13 września 2012r., k. 59 tom II akt KM 2305/10). Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w dniu 28 sierpnia 2012r. złożył do sprawy z wniosku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., zgłoszenie wierzytelności w łącznej kwocie 427.024,29 zł (zgłoszenie wierzytelności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 sierpnia 2012r., tom II akt KM 2305/10). W styczniu 2014r. Komornik Sądowy ukończył opis i oszacowanie nieruchomości położonych przy ulicy (...) w K. o numerach KW (...), (...), (...) i (...). Wartość rynkowa została określona na: 64.450 zł (KW (...)), na 45.390 zł (KW (...)), na 29.050 zł (KW (...)) i na 33.970 zł (KW (...)) (protokoły ukończenia opisu i oszacowania nieruchomości, k. 134 – 141 tom II akt KM 2305/10).

Wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2010r., wydanym w sprawie VI Gc 144/09, Sąd Okręgowy w Opolu zasądził od (...) sp. z o.o. na rzecz Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. kwotę 561.793,41 zł. Zasądzona kwota nie mogła być jednak przedmiotem egzekucji, bo choć Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację wyrokiem z dnia 18 stycznia 2011r., to (...) sp. z o.o. wystąpiła w lutym 2011r. z powództwem o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności i w dniu 29 kwietnia 2015r. zapadł wyrok Sądu Okręgowego w Opolu pozbawiający wykonalności wyrok z dnia 11 sierpnia 2010r. Następnie Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 8 października 2015r. utrzymał w mocy wyrok z dnia 29 kwietnia 2015r. (uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 1 marca 2017r., akta VI Gc 43/12 – załącznik do akt).

W marcu 2012r. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. złożyło w Sądzie Okręgowym w Opolu pozew przeciwko (...) sp. z o.o. w G. o zasądzenie kwoty 1.689.702,51 zł wraz z odsetkami (pозew z dnia 7 marca 2012r., akta sygn. VI Gc 43/12 – załącznik do akt).

(...) sp. z o.o. w M. w dniu 16 kwietnia 2012r. złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu P. S. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowe (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. celem wyegzekwowania: należności głównej w kwocie 21.353,68 zł i odsetek od dnia 1 grudnia 2011r. do dnia zapłaty, kosztów procesu w kwocie 2.684,00 zł oraz kosztów egzekucyjnych, które powstaną w toku egzekucji. Sprawa otrzymała sygn. Km 1471/12. Komornik w toku postępowania zawiadomił o zajęciu rachunków bankowych i zakazie wypłat. Następnie w dniach 8 sierpnia 2012r. i 22 lipca 2014r. obwieścił o licytacji lokali

użytkowych nr KW (...) i KW (...). W dniu 5 września 2014r. Komornik zawiadomił wierzyciela, że pierwsza licytacja prawa własności lokali użytkowych w K. o numerze KW (...) i KW (...) nie doszła do skutku, ponieważ nikt nie przystąpił do licytacji w/w nieruchomości. Następnie Komornik obwieścił o drugim terminie licytacji w/w lokali użytkowych. W międzyczasie w dniu 6 listopada 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. zgłosił Komornikowi zestawienie należności publicznoprawnych w łącznej kwocie 476.976,67 zł i wniósł o ich uwzględnienie w podziale sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości (zgłoszenie zestawienia publicznoprawnych należności, k. 93 akt Km 1471/12). W dniu 3 grudnia 2014r. Komornik zawiadomił o bezskutecznym terminie drugiej licytacji, ponieważ nikt do niej nie przystąpił. Wobec powyższego postanowieniem z dnia 29 stycznia 2015r. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w zakresie egzekucji z lokali użytkowych nr KW (...) i KW (...) (wniosek z dnia 16 kwietnia 2012r., zawiadomienie o zajęciu rachunków bankowych, obwieszczenia o licytacji nieruchomości, zawiadomienia o braku licytacji nieruchomości, postanowienie z dnia 29 stycznia 2015r., akta KM 1471/12).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O. w dniu 14 grudnia 2012r. złożył wniosek egzekucyjny do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu P. S. w celu wyegzekwowania: należności głównej z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych w łącznej kwocie 309.248,90 zł i odsetek za zwłokę naliczonych do dnia 30 listopada 2012r. w kwocie 105.034,00 zł, kosztów egzekucyjnych w kwocie 21.711,30 zł, kosztów egzekucyjnych, które powstaną w toku egzekucji według norm przepisanych oraz kosztów upomnienia egzekucyjnego w kwocie 633,60 zł. Do wniosku organ rentowy dołączył tytuły wykonawcze o nr (...) z dnia 30 listopada 2012r. Komornik w toku postępowania zajął rachunek bankowy spółki i zakazał podejmowania wypłat, a postanowieniem z dnia 30 czerwca 2013r. umorzył postępowanie wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji (wniosek z dnia 14 grudnia 2012r., zajęcie rachunku bankowego i postanowienie z dnia 30 czerwca 2013r., akta KM 4132/12 i akta ZUS). Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O. w dniu 4 lipca 2013r. złożył wniosek o rozszerzenie postępowania egzekucyjnego o egzekucję z nieruchomości, dla których prowadzone są księgi wieczyste KW (...), KW (...), KW (...) i KW (...) (pismo z 28 czerwca 2013r., k. 32 akt KM 4132/12).

Na skutek zbiegu kilkunastu egzekucji sądowych prowadzonych przez Komornika Sądowego w Kędzierzynie – Koźlu P. S. oraz egzekucji administracyjnej prowadzonej przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w K., Sąd Rejonowy w Kędzierzynie – Koźlu I Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 10 marca 2014r. do dalszego prowadzenia egzekucji pozostających w zbiegu wyznaczył Komornika Sądowego w Kędzierzynie – Koźlu P. S. (postanowienie z dnia 10 marca 2014r., k. 173 tom II akt KM 2305/10).

Pierwszy termin licytacji nieruchomości, dla których prowadzone są księgi wieczyste KW (...), KW (...), KW (...) i KW (...), został wyznaczony na dzień 4 września 2014r. (protokoły pierwszej licytacji nieruchomości z dnia 4 września 2014r., k. 83 – 92 tom II akt KM 2305/10). Licytacje nie doszły jednak do skutku z powodu braku licytujących. Kolejne wyznaczono na 2 grudnia 2014r., ale także nie doszły do skutku, bo brak było licytujących (protokoły drugiej licytacji nieruchomości z dnia 2 grudnia 2014r., k. 29 -33 tom IV akt KM 2305/10). Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu P. S. postanowieniem z dnia 29 stycznia 2015r. umorzył więc postępowanie egzekucyjne prowadzone z nieruchomości nr KW (...), KW (...), KW (...), KW (...), KW (...) oraz KW (...) (postanowienie z dnia 29 stycznia 2015r., k. 75 tom IV akt KM 2305/10). (...) sp. z o.o. w G. w dniu 14 marca 2017r. złożyła wniosek, w którym podtrzymał żądanie prowadzenia egzekucji z nieruchomości Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O.. W pierwszym terminie wyznaczonym na dzień 30 marca 2017r. licytacje lokali KW (...) i KW (...) nie doszły do skutku z powodu braku licytujących. Tak samo było z drugimi licytacjami wyznaczonymi na 16 maja 2017r. (zawiadomienia o bezskutecznym terminie I i II licytacji nieruchomości, tom IV akt KM 2305/10). Postanowieniem z dnia 1 sierpnia 2017r. postępowanie egzekucyjne w części dotyczącej dwóch w/w lokali użytkowych zostało więc umorzone (postanowienie z dnia 11 sierpnia 2017r., k. 150 tom IV akt KM 2305/10). Również I i II licytacje pozostałych nieruchomości KW (...), KW (...), KW (...), KW (...) nie doszły do skutku (zawiadomienia o bezskutecznym terminie I i II licytacji nieruchomości, tom IV akt KM 2305/10).

W księgach wieczystych Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. prowadzonych dla nieruchomości ujawniono hipoteki:

- w księdze wieczystej KW (...) na rzecz Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego celem zabezpieczenia wierzytelności w kwotach 16.361,00 zł, 2.794,00 zł, 3.149,00 zł i 40.804,67 zł, na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. celem zabezpieczenia wierzytelności w kwocie 109.020,57 zł oraz na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział (...) celem zabezpieczenia wierzytelności w kwocie 245.800,17 zł;

- w księdze wieczystej KW (...) na rzecz Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego celem zabezpieczenia wierzytelności w kwotach 60.398,00 zł i 3.300,00 zł, na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. celem zabezpieczenia wierzytelności w kwocie 106.721,07 zł oraz na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział (...) celem zabezpieczenia wierzytelności w kwocie 120.916,74 zł;

- w księdze wieczystej (...) na rzecz Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego celem zabezpieczenia wierzytelności w kwotach 66.995,00 zł, 4.633,00 zł, 4.412,00 zł i 13.289,10 zł oraz na rzecz Gminy K. celem zabezpieczenia wierzytelności w kwotach 7.483,50 zł i 15.963,50 zł;

- w księdze wieczystej KW (...) na rzecz Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego celem zabezpieczenia wierzytelności w kwotach 117.869,00 zł, 6.246,00 zł, 2.894,00 zł oraz 73.505,00 zł (wierzytelności zabezpieczone hipoteką, akta ZUS);

- w księdze wieczystej KW (...) na rzecz (...) (...) w K. celem zabezpieczenia wierzytelności w kwocie 450.000,00 zł;

- w księdze wieczystej KW (...) na rzecz (...) (...) w K. celem zabezpieczenia wierzytelności w kwocie 450.000,00 zł (odpisy zwykle ksiąg wieczystych, k. 66 – 84 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w dniu 4 marca 2014r. zawiadomił T. A. o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O., obejmujące należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (zawiadomienie organu rentowego z dnia 4 marca 2014r. - akta ZUS). Pełnomocnik odwołującej w piśmie z dnia 14 kwietnia 2014r., skierowanym do ZUS, wskazał majątek Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O., z którego organ rentowy może uzyskać zaspokojenie, tj. nieruchomości położone w K. i w K. oraz wierzytelności przysługujące od (...) sp. z o.o. w kwotach: 12.000 zł, 1.689.702,51 zł i 548.005,43 zł (pismo pełnomocnika odwołującej z dnia 14 kwietnia 2014r. – akta ZUS).

Organ rentowy pismem z dnia 8 maja 2014r. zwrócił się do pełnomocnika odwołującej o wskazanie informacji na temat przebiegu prowadzonego postępowania egzekucyjnego przez Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) Sp. z o.o. wobec wierzyciela (...) Sp. z o.o. Pełnomocnik odwołującej w dniu 21 maja 2014r. wskazał, że postępowanie egzekucyjne w sprawie o zapłatę 548.005,43 zł prowadzone jest przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w Pile B. W. pod sygnaturą akt KM 184/11, a także, że w ramach tego postępowania komornik zajął majątek dłużnika, lecz nie wypłacił środków pieniężnych z uwagi na zawieszenie postępowania egzekucyjnego w ramach postępowania zabezpieczającego. Pełnomocnik poinformował też, że niewykluczone, iż nieprawomocne rozstrzygnięcie postępowania przeciwegzekucyjnego wszczętego przez dłużnika nastąpi w dniu 21 maja 2014r., gdyż odbędzie się w tej dacie rozprawa sądowa, podczas której będzie przeprowadzony ostatni dowód w sprawie (pismo ZUS z dnia 8 maja 2014r. - akta ZUS; pismo pełnomocnika odwołującej z dnia 19 maja 2014r. – akta ZUS).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w dniu 8 lipca 2015r. wydał decyzję nr:(...) (...), w której na podstawie art. 116, art. 107 § 1 i § 2 pkt 2 i 4 oraz art. 108 § 1 i § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa w związku z art. 24 ust. 2 i art. 31 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, orzekł o odpowiedzialności solidarnej T. A. z Przedsiębiorstwem Usługowo-Handlowym (...) Sp. z o.o. za zobowiązania spółki z tytułu zaległych składek za zgłoszonych pracowników na: ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2009r. do maja 2011r., sierpień 2011r. i wrzesień 2011r. oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych

Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2009r. do września 2011r. w kwocie 358.298,72 zł, w tym z tytułu: składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 164.420,83 zł i odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 2 lipca 2015r. w kwocie 95.683,00 zł, składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 46.579,09 zł i odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 2 lipca 2015r. w kwocie 27.034,00 zł oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie 15.636,80 zł i odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 2 lipca 2015r. w kwocie 8.945,00 zł (decyzja organu rentowego z dnia 8 lipca 2015r., akta ZUS).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wydał również na tej samej podstawie prawnej zaskarżoną decyzję z dnia 3 września 2015r., nr: (...), zmieniając decyzję z dnia 8 lipca 2015r., nr: (...) (...) i orzekając o odpowiedzialności solidarnej odwołującej z Przedsiębiorstwem Usługowo-Handlowym (...) sp. z o.o. za zobowiązania spółki z tytułu zaległych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2009r. do lipca 2010r. w łącznej kwocie 283.717,21 zł, w tym z tytułu: składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 130.212,07 zł i odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 8 lipca 2015r. w kwocie 78.329,00 zł, składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 35.684,66 zł i odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 8 lipca 2015r. oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie 11.234,48 zł i odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 8 lipca 2015r. w kwocie 6.765,00 zł (decyzja z dnia 3 września 2015r. - akta ZUS).

Sąd Okręgowy w Opolu VI Wydział Gospodarczy wyrokiem z dnia 1 marca 2017r. w sprawie o sygn. akt VI Gc 43/12 zasądził od strony pozwanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. na rzecz Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. kwotę 1.246.751,16 zł z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 1.179.522,45 zł od dnia 19 maja 2009r. do dnia zapłaty,

- 67.228,71 zł od dnia 7 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty,

- 20.388,50 zł za okres od dnia 19 maja 2009r. do dnia 6 stycznia 2012r.

- 77.434,65 zł za okres od dnia 19 maja 2009r. do dnia 29 kwietnia 2015r. (wyrok z dnia 1 marca 2017r., akta VI Gc 43/12 – załącznik do akt).

Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe (...) Sp. z o.o. w dniu 7 kwietnia 2017r. złożyła wniosek do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wolsztynie D. W. o dokonanie zabezpieczenia należności pieniężnej objętej wyrokiem z dnia 1 marca 2017r. (wniosek z dnia 7 kwietnia 2017r., akta Km 268/17).

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu I Wydział Cywilny wyrokiem z dnia 14 listopada 2017r., wobec częściowego cofnięcia powództwa, uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Opolu VI Wydział Gospodarczy z dnia 1 marca 2017r. w punkcie I co do należności głównej w kwocie 743.915,23 zł, odsetek od kwoty 743.915,23 zł liczonych od dnia 10 kwietnia 2014r. do dnia 14 września 2017r., odsetek od kwoty 13.938,25 zł liczonych od dnia 10 kwietnia 2014r. do dnia 29 kwietnia 2015r. oraz odsetek od kwoty 63.496,38 zł od dnia 19 maja 2009r. do dnia 29 kwietnia 2015r. i w tym zakresie umorzył postępowanie. Jednocześnie w/w Sąd w punkcie 2, na skutek apelacji (...) sp. z o.o. z siedzibą w G., zmienił zaskarżony wyrok i w konsekwencji obniżył zasądzoną kwotę do kwoty 502.835,93 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi za okres od dnia 10 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty (wyrok z dnia 14 listopada 2017r., akta VI Gc 43/12 – załącznik do akt).

W sprawie Km 268/17, toczącej się na skutek wniosku Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. przeciwko (...) sp. z o.o., postępowanie zabezpieczające zostało umorzone. Wszelkie należności na rzecz zainteresowanej zostały zapłacone bezpośrednio przez (...) sp. z o.o. na rzecz Komornika Sądowego P. S. w związku z dokonanymi zajęciami wierzytelności (pismo komornika z dnia 16 stycznia 2018r., akta ZUS). Komornik Sądowy P. S., na skutek uregulowania zadłużenia w dniu 21 listopada 2017r. na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w G., zawiadomił o zakończeniu postępowania egzekucyjnego o sygn. Km 2305/10 (zawiadomienie o zakończeniu z dnia 21 listopada 2017r., k. 168 tom IV akt KM 2305/10). Jednocześnie w sprawie Km 1794/17, z wniosku wierzyciela (...), w/w Komornik Sądowy prowadzi egzekucję. W dniu 3 października 2018r. została wyznaczona pierwsza licytacja czterech

nieruchomości Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O., dotycząca lokali użytkowych położonych w K. przy ulicy (...), ale nie doszła do skutku z powodu braku kupujących (pismo Komornika Sądowego z dnia 27 listopada 2018r., k. 230 a.s.).

M. W. był w przeszłości udziałowcem, prezesem i prokurentem Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowe (...) sp. z o.o. z siedzibą w O.. Obecnie prokurentem jest K. K. (2). Spółka miała siedzibę przy ulicy (...) w miejscowości K. koło K.. Lokal jest nadal użytkowany. Budynek został zmodernizowany, na skutek czego powstały tam instalacje gazowe i kanalizacyjne oraz zabezpieczenia przed włamaniem. Nieruchomość znajduje się przy głównej drodze wojewódzkiej, a jej wartość księgowa jest dosyć wysoka ze względu na przeprowadzony remont. Pozostałe nieruchomości Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O., położone w K. przy ulicy (...), znajdują się w obiekcie dwupiętrowym, usytuowanym blisko centrum miasta. Obecnie nie ma w nim lokatorów. Budynek nie jest zamieszkały. Osoby, które samowolnie do niego wchodziły, ukradły okna i powyrywały przewody ze ścian (zeznania świadków M. W. i K. K. (2), k. 223-226 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów, które zostały zgromadzone w aktach sprawy, w aktach organu rentowego, aktach sądu gospodarczego oraz w aktach komorniczych. Dodatkowo ustaleń stanu faktycznego Sąd dokonał na podstawie zeznań świadków M. W. i K. K. (2).

Dowody z dokumentów zostały ocenione jako wiarygodne. Żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności bądź treści, wobec tego stanowiły one podstawę dokonanych ustaleń. Sąd dał wiarę również zeznaniom świadków, które było ze sobą zbieżne oraz korelowały z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Postępowanie zainicjowane odwołaniem T. A. od decyzji z dnia 8 lipca 2015 roku, nr: (...)(...), w części, w której organ rentowy zaspokoił roszczenie, podlegało umorzeniu. Art. 477⁽¹³⁾ § 1 k.p.c. stanowi, że zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności zaskarżonego orzeczenia przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy.

W rozpatrywanej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wydając decyzję z dnia 3 września 2015r., nr: (...)(...), w części uwzględnił żądanie strony odwołującej się. Dokonał bowiem zmiany wcześniejszej decyzji w zakresie okresu, za który odwołująca się ponosi odpowiedzialność solidarną za zobowiązania z tytułu nieuiszczonych składek. Okres ten został ograniczony tylko do grudnia 2009r. – lipca 2010r., podobnie jak kwota zaległych składek i odsetek, które w decyzji z dnia 3 września 2015r. stanowią łącznie kwotę 283.717,21 zł, podczas gdy wcześniej zostały ustalone w wysokości 358.298,72 zł. Wobec tego, na podstawie art. 477⁽¹³⁾ § 1 k.p.c., we wskazanym zakresie należało umorzyć postępowanie, o czym Sąd orzekł w pkt 1 wyroku.

Analizując w dalszej kolejności odwołania T. A. od zaskarżonych decyzji, które podlegały rozpoznaniu łącznie, Sąd nie podzielił argumentacji zaprezentowanej w odwołaniach, przyjmując ich bezzasadność.

Tytułem wstępu wskazać należy, że przy rozpatrywaniu zasad przenoszenia na osoby trzecie odpowiedzialności z tytułu zaległych składek w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1778), dalej jako ustawa systemowa, który stanowi, że do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r., poz. 800) – dalej jako o.p., między innymi art. 107 § 1, art. 108 § 1 i 6 oraz art. 116. Z kolei stosownie do art. 32 ustawy systemowej, do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich

nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Zgodnie z treścią przywołanego art. 107 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa, w przypadkach i w zakresie przewidzianym w rozdziale o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich, za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie. Przy czym, jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, osoby trzecie odpowiadają również za odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych oraz koszty postępowania egzekucyjnego. Natomiast zgodnie z art. 116 § 1 o.p., w brzmieniu, jakie miał ten przepis w dacie wydania zaskarżonych decyzji, za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1. nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2. nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

§ 2 art. 116 o.p. przewidywał z kolei, że odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu, oraz zaległości wymienione w art. 52 powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu.

Zacytowane przepisy wskazują przesłanki pozytywne i przesłanki negatywne odpowiedzialności członka zarządu spółki kapitałowej. Pozytywną przesłanką odpowiedzialności jest wykazanie przez organ rentowy, który obciąża obowiązek dowodzenia, że zaległości składkowe powstały w okresie, w którym członek zarządu pełnił funkcję w zarządzie, a po drugie, że egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna. Z kolei przesłanki negatywne, egzonerujące odpowiedzialność członka zarządu w aspekcie dowodowym, jeśli chodzi o ich wykazanie, obciążają członka zarządu kwestionującego swoją odpowiedzialność (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 4 marca 2016r., III AUa 1681/15). Jako istotne podkreślić przy tym należy za Sądem Najwyższym (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2018r., II UK 56/17), że ocena spełnienia przesłanek z art. 116 o.p. za każdym razem powinna być oceniana ex ante, a więc z perspektywy sytuacji istniejącej w dniu wydania decyzji o przeniesieniu odpowiedzialności za zaległości składkowe, a nie ex post, to jest z uwzględnieniem późniejszych zdarzeń.

W rozpatrywanej sprawie nie budziło wątpliwości, że uchwałą Zgromadzenia Wspólników nr (...) z dnia 22 grudnia 2009r. powołano T. A. do zarządu jednoosobowego na funkcję prezesa zarządu. Odwołująca pełniła tę funkcję do dnia 30 sierpnia 2010r., kiedy złożyła rezygnację ze względu na stan zdrowia. W związku z tym zaległości składkowe za okres grudzień 2009r. – lipiec 2010r. powstały niewątpliwie w okresie sprawowania jednoosobowo funkcji w zarządzie Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe (...) sp. z o.o. z siedzibą w O.. Jedną z przesłanek pozytywnych odpowiedzialności odwołującej, którą powinien wykazać organ rentowy, nie budziła więc wątpliwości, choć początkowo, zanim organ rentowy wydał decyzję z dnia 3 września 2015r., kwestia okresu, w którym T. A. była prezesem zarządu w/w spółki, była podstawą formułowania zarzutów w odwołaniu. Ostatecznie jednak, wobec tego, że organ rentowy w tej kwestii podzielił stanowisko odwołującej i ograniczył jej odpowiedzialność do okresu grudzień 2009r. – lipiec 2010r., a postępowanie częściowo zostało umorzone, Sąd ocenił, że wskazana pozytywna przesłanka odpowiedzialności odwołującej w odniesieniu do w/w okresu została udowodniona przez organ rentowy.

Kolejną przesłanką pozytywną odpowiedzialności, którą kreuje art. 116 o.p., jest bezskuteczność egzekucji z majątku spółki w całości lub w części. Sformułowanie "egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna" nie oznacza, że każdorazowo chodzi o przeprowadzenie i formalne zakończenie administracyjnego postępowania egzekucyjnego albo egzekucji sądowej, gdyż takie wymaganie wyraźnie z tej regulacji nie wynika. Wobec braku ustawowej definicji egzekucji uprawnione może być stwierdzenie, że pojęcie egzekucji jest szersze niż tylko formalne jej przeprowadzenie przez organy egzekucyjne. Można przyjąć, że egzekucja to wszelkie uprawnione działania wierzyciela zmierzające do wyegzekwowania należności na podstawie tytułu wykonawczego. Egzekucją może być zatem, na przykład, samo wezwanie dłużnika do zapłaty. Jeżeli nie ureguluje on należności, to już wówczas można stwierdzić, że egzekucja jest bezskuteczna. M.in. w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia: 21 stycznia 2010r. (II UK 157/09, LEX nr 583805) oraz 5 czerwca 2014r. (I UK 437/13, LEX nr 1483947) wskazano, że bezskuteczność egzekucji może być wykazana nie tylko na podstawie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, ale także w inny sposób, który nie podaje w wątpliwość oceny, że środki majątkowe podmiotu, który wszczął procedurę upadłościową nie wystarczą na zaspokojenie istotnej części jego długów. Z kolei, w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2013r. (III UK 154/12, LEX nr 1463908), przyjęto że dowodem bezskuteczności egzekucji będzie przede wszystkim, wydane po przeprowadzeniu postępowania egzekucyjnego przez organ egzekucyjny, postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na bezskuteczność egzekucji (art. 59 ustawy z 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, tekst jedn.: Dz. U. z 2017r., poz. 1201). Jednak stan bezskuteczności egzekucji może być stwierdzony również w toku egzekucji administracyjnej lub sądowej, czego konsekwencją jest możliwość zwrócenia się przez organ egzekucyjny (lub wierzyciela w toku egzekucji sądowej) do sądu o nakazanie dłużnikowi wyjawienia majątku. Bezskuteczność egzekucji, rozumiana jako brak możliwości przymusowego zaspokojenia wierzyciela publicznoprawnego w toku wszczętej i przeprowadzonej przez organ egzekucyjny egzekucji skierowanej do majątku spółki, może być też oceniana w kontekście przebiegu postępowania upadłościowego. W orzecznictwie akcentuje się, że o bezskuteczności egzekucji w rozumieniu art. 116 § 1 o.p. przesądza właśnie wspomniane umorzenie przez sąd upadłościowy postępowania upadłościowego lub oddalenie wniosku na podstawie art. 13 ust. 1 u.p.u.n. Taki pogląd wynika z tego, że upadłość jest egzekucją, którą prowadzi się wobec całego majątku upadłego dłużnika celem przymusowego, ale wspólnego i w zasadzie równego (poprzez proporcjonalny podział uzyskanych z masy upadłości środków) zaspokojenia wszystkich wierzycieli, którzy zgłosili w sposób prawidłowy swój udział w tym postępowaniu. Ze względu na to, że celem postępowania upadłościowego rozumianego jako egzekucja generalna jest równomierne, choćby częściowe zaspokojenie wszystkich wierzycieli kosztem całego majątku niewypłacalnego dłużnika, to niemożliwość realizacji tego celu z uwagi na to, że majątek dłużnika nie wystarczy nawet na zaspokojenie kosztów postępowania, jest równoznaczna z bezskutecznością egzekucji uniwersalnej, co odnosi się do wszystkich zobowiązań niewypłacalnego dłużnika i wszystkich jego wierzycieli (wyroki SN: z dnia 10 marca 2011r., III UK 89/10; z dnia 3 września 2010r., I UK 77/10; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 września 2017r., III AUa 419/17, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 27 kwietnia 2017r., II FSK 1500/15, LEX nr 2299762).

W rozpatrywanej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w dniu 14 grudnia 2012r. złożył wniosek egzekucyjny do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu P. S. w celu wyegzekwowania: należności głównej z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych w łącznej kwocie 309.248,90 zł i odsetek za zwłokę naliczonych do dnia 30 listopada 2012r. w kwocie 105.034,00 zł, kosztów egzekucyjnych w kwocie 21.711,30 zł, kosztów egzekucyjnych, które powstaną w toku egzekucji według norm przepisanych oraz kosztów upomnienia egzekucyjnego w kwocie 633,60 zł. Do wniosku organ rentowy dołączył tytuły wykonawcze o nr (...) z dnia 30 listopada 2012r. Komornik w toku postępowania zajął rachunek bankowy spółki i zakazał podejmowania wypłat, a potem postanowieniem z dnia 30 czerwca 2013r. umorzył postępowanie wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Jednocześnie Komornik poinformował organ rentowy, że z wniosku innych wierzycieli toczy się postępowanie egzekucyjne skierowane do nieruchomości Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. i Zakład Ubezpieczeń Społecznych może przyłączyć się do tej egzekucji. W związku z tym organ rentowy w dniu 4 lipca 2013r. złożył wniosek o rozszerzenie postępowania egzekucyjnego o egzekucję z nieruchomości, dla których prowadzone są księgi wieczyste KW (...), KW (...), KW (...) i KW (...) (k. 32 akt KM 4132/12). Dodatkowo

organ rentowy pismem skierowanym do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu P. S. (sygn. Km 1471/12) w dniu 6 listopada 2014r. zgłosił jako wierzyciel w trybie art. 954 pkt 2 k.p.c. wierzytelność w łącznej kwocie 476.976,67 zł, wnosząc o skierowanie egzekucji do nieruchomości, dla których prowadzone są księgi wieczyste KW (...), KW (...), KW (...), KW (...) oraz KW (...). Podobnego zgłoszenia wierzytelności, z tym że na kwotę 427.024,29 zł, organ rentowy dokonał także w postępowaniu o sygn. Km 2305/10 z wniosku (...) sp. z o.o. w G., wnosząc w trybie art. 927 k.p.c. o wyegzekwowanie wierzytelności w trybie egzekucji sądowej prowadzonej z nieruchomości dłużnika.

We wszystkich postępowaniach egzekucyjnych, które zainicjował ZUS bądź w których zgłosił swoją wierzytelność, postępowania egzekucyjne zostały umorzone. Powodem umorzenia postępowania prowadzonego przez Komornika Sądowego z wniosku organu rentowego była bezskuteczność egzekucji, przy czym egzekucja ta została skierowana tylko do rachunku bankowego. Pozostałe postępowania egzekucyjne, w których Zakład zgłosił swoje wierzytelności, zostały skierowane głównie do nieruchomości, a w postępowaniu Km 2305/10 Komornik Sądowy dokonywał także zajęcia wierzytelności i rachunków bankowych. Egzekucja była jednak bezskuteczna, co skutkowało umorzeniem tych postępowań. Wprawdzie Komornik Sądowy na wniosek wierzyciela w sprawie Km 2305/10 ponownie przeprowadzał licytacje nieruchomości, ale mimo tego, że odbyło się ich kilka i wciąż są planowane, to każda z nich nie doszła do skutku z powodu braku kupujących. W takiej sytuacji, w ocenie Sądu, organ rentowy wydając zaskarżone decyzje – przy uwzględnieniu stanu z daty wydania decyzji, ale również i według stanu obecnego – miał podstawy do przyjęcia, iż zachodzi bezskuteczność egzekucji. Jak już zostało wskazane wcześniej, bezskuteczność egzekucji rozumiana jako brak możliwości przymusowego zaspokojenia wierzyciela publicznoprawnego w toku wszczętej i przeprowadzonej przez organ egzekucyjny egzekucji skierowanej do majątku spółki, może być wykazana nie tylko na podstawie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, ale także w inny sposób. Znajduje to potwierdzenie zarówno w wykładni językowej art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, z którego nie wynikają żadne wymogi co do formalnego stwierdzenia bezskuteczności egzekucji z majątku spółki, jak i wykładni systemowej, opartej na analizie art. 59 § 1 i 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym. Okoliczność nieuzyskania w toku postępowania egzekucyjnego dotyczącego należności pieniężnej kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne, czyli faktyczna bezskuteczność egzekucji, nie stanowi bowiem obligatoryjnej, a jedynie fakultatywną przesłankę umorzenia postępowania egzekucyjnego. Bezskuteczność egzekucji stwierdza się zatem na podstawie okoliczności wynikających z czynności przeprowadzonych w postępowaniu egzekucyjnym. Niemożliwość zbycia majątku dłużnika (spółki) w toku postępowania egzekucyjnego z uwagi na brak nabywców jest właśnie takim dowodem na bezskuteczność egzekucji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2013r., II UK 329/12, M.P.Pr. 2013/10/552-55). Organ rentowy natomiast w zakresie zadań i w ramach kompetencji przyznanych mu ustawą nie jest uprawniony do przyjmowania na własność należących do dłużników nieruchomości, których nie udało się sprzedać w drodze licytacji w postępowaniu egzekucyjnym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012r., II UK 247/11).

W rozpatrywanej sprawie, mimo że świadkowie przesłuchani w toku postępowania subiektywnie opisywali nieruchomości Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. jako mogące zaspokoić wierzytelności organu rentowego, faktycznie zaistniała bezskuteczność egzekucji. Z rachunku bankowego nie udało się uzyskać zaspokojenia nie tylko organu rentowego, ale i wielu innych wierzycieli w/w spółki. Z kolei nieruchomości, choć faktycznie są własnością Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O., to w dacie wydania zaskarżonych decyzji, ale i obecnie nie dają możliwości zaspokojenia. Stan ten, co należy zaakcentować, trwa od kilku lat, bo postępowania egzekucyjne wobec w/w spółki, skierowane do nieruchomości, toczą się od 2010r. Mimo upływu kilku lat i kilku licytacji, nie pojawił się żaden kupujący. Choć nieruchomości położone w K. zostały wyremontowane, co wynika z zeznań świadków, i są użytkowane, to od długiego czasu nikt nie chce przystąpić do licytacji. W przypadku zaś nieruchomości położonych przy ulicy (...) w K. sytuacja jest jeszcze bardziej skomplikowana, gdyż budynek, w którym znajdują się lokale użytkowe, będące przedmiotem licytacji, nie jest zasiedlony i został w części zdewastowany. Przy tym, co wynika z zeznań świadków oraz z pisma M. W. z dnia 14 marca 2014r., skierowanego do ZUS (akta ZUS), stan prawny tych lokali nie jest uporządkowany. Te okoliczności dodatkowo utrudniają sprzedaż i powodują, że Komornik Sądowy mimo podejmowanych od lat czynności egzekucyjnych, nie jest w stanie spieniężyć wskazanego majątku Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O..

W tej sytuacji, uwzględniając powołane okoliczności, mimo że egzekucje z nieruchomości wciąż można prowadzić, obiektywnie zachodzi bezskuteczność egzekucji. Zachodziła ona również w dacie wydania zaskarżonych decyzji, kiedy Komornik Sądowy, po próbach licytacji nieruchomości oraz zajęciach wierzytelności i rachunku bankowego, umarzał postępowania egzekucyjne. Zdaniem Sądu, można mówić o bezskuteczności egzekucji także dlatego, że oszacowana przez Komornika Sądowego wartość nieruchomości łącznie nie pokryłaby wierzytelności ZUS. Przy tym nie można zapominać, że egzekucję z nieruchomości prowadzą również inni wierzyciele, a w księgach wieczystych nieruchomości w K. i w K. wpisane są hipoteki na rzecz innych wierzycieli. W przypadku nieruchomości w K. wierzycielem hipotecznym jest (...) (...) w K., którego wierzytelność opiewa na kwotę 450.000,00 zł. Inni wierzyciele hipoteczni są wpisani również w księgach wieczystych lokali użytkowych w K.. Z powyższego wynika, że zakładając hipotetycznie, iż Komornik Sądowy po wydaniu zaskarżonej decyzji zlicytowałby nieruchomości należące do spółki, to z uwagi na wielość wierzycieli, organowi rentowemu nie udało się uzyskać takich kwot, które umożliwiłyby mu zaspokojenie zaległości składkowych spółki.

Odnosząc się do zarzutu odwołującej, że organ rentowy nie przeprowadził egzekucji ze wszystkich czterech nieruchomości w K., a tylko z dwóch z nich, wskazać należy, że stan faktyczny jest inny niż sugerowała strona odwołująca się formułująca omawiany zarzut. Z akt postępowania egzekucyjnego, w którym ZUS zgłosił swoją wierzytelność w 2012r. wynika, że pierwszy termin licytacji nieruchomości, dla których prowadzone są księgi wieczyste KW (...), KW (...), KW (...) i KW (...), został wyznaczony na dzień 4 września 2014r. Licytacje nie doszły jednak do skutku z powodu braku licytujących. Kolejne wyznaczono na 2 grudnia 2014r., ale także nie doszły do skutku, bo brak było licytujących. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu P. S. postanowieniem z dnia 29 stycznia 2015r. umorzył więc postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec nieruchomości nr KW (...), KW (...), KW (...), KW (...), KW (...) oraz KW (...). Powyższe oznacza, że przedmiotem prowadzonej egzekucji, w której organ rentowy zgłosił swoją wierzytelność, były wszystkie nieruchomości Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O..

Jeśli chodzi zaś o wierzytelności pieniężne przysługujące Przedsiębiorstwu Usługowo-Handlowemu (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. od (...) sp. z o.o., to organ rentowy prowadząc postępowanie wyjaśniające miał informacje od M. W. i od pełnomocnika odwołującej o toczącym się postępowaniu sądowym przeciwko w/w dłużnikowi. Wierzytelność na kwotę 561.793,41 zł zasądzona wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2010r. przez Sąd Okręgowy w Opolu w sprawie VI Gc 144/09 nie mogła być jednak przedmiotem egzekucji. Choć Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację wyrokiem z dnia 18 stycznia 2011r., to (...) sp. z o.o. wystąpiła w lutym 2011r. z powództwem o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności i w dniu 29 kwietnia 2015r. zapadł wyrok Sądu Okręgowego w Opolu pozbawiający wykonalności wyrok z dnia 11 sierpnia 2010r. Następnie Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 8 października 2015r. utrzymał w mocy wyrok z dnia 29 kwietnia 2015r. Wobec tego w/w kwota, zasądzona przez Sąd, nie mogła stanowić realnego zaspokojenia wierzytelności organ rentowego, o czym pełnomocnik odwołującej nie wspomniał w odwołaniach. Jeśli chodzi zaś o wierzytelność Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. wobec (...) sp. z o.o. na kwotę 1.689.702,51 zł z odsetkami, to była ona w dacie wydawania zaskarżonych decyzji sporna, gdyż toczyło się postępowanie sądowe o zapłatę tej kwoty. Takiej wierzytelności więc nie można traktować jako mienia, z którego organ rentowy może przeprowadzić egzekucję, której bezskuteczność musi wykazać, aby przenieść odpowiedzialność na członka zarządu. W orzecznictwie akcentuje się, że chodzi o wierzytelności wymagalne i niesporne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2010r., II UK 247/09 Legalis nr 326967, wyrok Sądu Najwyższego dnia 29 marca 2006r. II UK 116/05, Legalis nr 304132). Jeśli zaś wierzytelności mają charakter sporny – jak w przypadku omawianej wierzytelności wobec (...) sp. z o.o. - to nie mogą być one uznane z mienia, z którego może nastąpić egzekucja (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2013r., II UK 66/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 stycznia 2015 roku, III AUa 383//14).

Wobec powyższego zasadna jest w przedmiotowej sprawie konstatacja, że organ rentowy wykazał dwie wskazane na wstępie rozważań przesłanki pozytywne odpowiedzialności T. A. za zobowiązania składkowe Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O.. W tej sytuacji odwołująca się mogła, chcąc się od niej zwolnić, dowodzić istnienia przesłanek negatywnych, na które wskazuje art. 116 § 1 pkt 1 i 2 o.p. Ciężar dowodu ją jednak

obciążał, a nie organ rentowy, co wymaga szczególnego zaakcentowania biorąc pod uwagę twierdzenia zawarte w odwołaniu. Wśród nich znalazło się takie, z którego wynika, że odwołująca wskazała mienie spółki, z którego może nastąpić zaspokojenie. Wskazanie takiego mienia stanowi negatywną przesłankę odpowiedzialności członka zarządu, na którą wskazuje art. 116 § 1 pkt 2 o.p. Przepis ten przewiduje możliwość wskazania mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości składkowych spółki w znacznej części. Wskazanie to powinno zostać dokonane przez członka zarządu, który od odpowiedzialności chce się uwolnić. Z przepisu nie wynika, by organ rentowy po stwierdzeniu bezskuteczności egzekucji, co w rozważanym przypadku nastąpiło, miał obowiązek wciąż poszukiwać mienia spółki, z którego będzie możliwe zaspokojenie długu składkowego. Wobec tego, to T. A. powinna wskazania takiego mienia dokonać. Jak wynika z orzecznictwa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2017r., I UK 93/16) wskazanie mienia w rozumieniu art. 116 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej obejmuje jednak taki majątek, który albo nie został ujawniony w toku egzekucji, albo z którego w postępowaniu egzekucyjnym nie udało się uzyskać zaspokojenia, lecz taka możliwość pojawiła się po umorzeniu postępowania egzekucyjnego. Nie stanowi jednak wskazania mienia spółki w rozumieniu ww. przepisu wskazanie wierzytelności, której dłużnik spółki nie spłaca i konieczne jest wszczęcie wobec niego egzekucji komorniczej, gdy dłużnik ma wprawdzie majątek nadający się do upłynnienia, ale wiadomo, że uzyskana z tego tytułu kwota nie pokryje długu wobec spółki (płatnika) w znacznej wysokości. W innych judykatach orzecznictwo akcentuje, że do uwolnienia się od odpowiedzialności członka zarządu spółki kapitałowej za jej zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek nie jest wystarczające samo wskazanie jako mienia spółki jej wierzytelności wobec kontrahentów, lecz konieczne jest wykazanie (co oznacza udowodnienie), że wierzytelności są wymagalne oraz, że prowadzona z nich egzekucja umożliwi realne zaspokojenie zaległości składkowych w znacznej części (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2010r., II UK 247/09 Legalis nr 326967, wyrok Sądu Najwyższego dnia 29 marca 2006r. II UK 116/05, Legalis nr 304132). Trafne jest także stanowisko wyrażone przez NSA w wyroku z dnia 24 maja 2016r. (II FSK 1139/14, LEX nr 2082791), iż wskazanie mienia w rozumieniu powołanego przepisu musi dotyczyć mienia przedstawiającego realną wartość finansową, z którego egzekucja jest faktycznie, a nie tylko teoretycznie możliwa. Nie uwalnia członka zarządu od odpowiedzialności wskazanie jako mienia wierzytelności spornej, stanowczo kwestionowanej przez dłużnika, tym bardziej w sytuacji, gdy mająca być wierzycielem spółka nie wszczęła nawet procesu o taką wierzytelność. Również, jak wynika z innych orzeczeń Sądu Najwyższego i sądów administracyjnych, uwolnienie się od odpowiedzialności nie może nastąpić poprzez wskazanie należności spornych czy niezaakceptowanych przez dłużnika. Egzekucja ta musi być realna do przeprowadzenia i skutkująca zaspokojeniem wierzyciela, a więc za majątek w powyższym rozumieniu nie mogą być uznane wierzytelności sporne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2013r., II UK 66/13, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 lipca 2011r., I FSK 899/10, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 czerwca 2012r., II FSK 2426/10). Poza tym nie może odnieść skutku pozytywnego dla członka zarządu spółki samo tylko twierdzenie, że spółka posiada wierzytelności, bez przedstawienia jednoznacznych dowodów świadczących o ich faktycznym istnieniu i możliwości egzekucji (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 listopada 2015r., III AUa 112/15).

W rozpatrywanej sprawie odwołująca wskazując majątek spółki, co miało uwolnić ją od odpowiedzialności, odwoływała się do tych samych nieruchomości, co do których była prowadzona egzekucja, ale okazała się bezskuteczna. Możliwość egzekucji istniała jednak w dalszym ciągu i czynności zmierzające do licytacji i sprzedaży nieruchomości po 2015r. wciąż były podejmowane. Kończyły się jednak w ten sam sposób co wcześniej. Mimo prób przeprowadzenia kolejnych licytacji nie pojawili się zainteresowani, co powoduje, że tego majątku nie można uznać za taki, z którego może nastąpić zaspokojenie zaległości składkowych w znacznej części. Taki wniosek jest uzasadniony nie tylko dlatego, że sprzedaż nieruchomości od kilku lat nie może dojść do skutku, co było już przedmiotem rozważań, ale także i z tego względu, że szacowana wartość nieruchomości (także wartość rynkowa, o której zeznawał świadek K. K. (2)) jest na tyle niska, że uzyskana kwota – zakładając, że zostałyby przeznaczona na pokrycie zobowiązań względem ZUS – nie spowodowałaby zaspokojenia zaległości składkowych w znacznej części. Jak podkreśla się w orzecznictwie, nie chodzi o wskazanie składników majątkowych o jakiegokolwiek bądź wartości. Nie jest również wystarczające wskazanie mienia, z którego egzekucja jest jedynie potencjalnie, przypuszczalnie możliwa (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z 16 stycznia 2008r., sygn. I SA/Bd 767/07; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 11 października 2006r., sygn. I SA/Op 145/06; wyrok Wojewódzkiego Sądu

Administracyjnego w Gdańsku z 27 stycznia 2009r., sygn. I SA/Gd 657/08). Wyraźnie też wolą ustawodawcy było zagwarantowanie zaspokojenia należności względem Skarbu Państwa nie w dowolnej części, ale w stopniu znacznym. Określenie "zaspokojenie zaległości podatkowych w znacznej części" oznacza, że można przewidzieć z dużą dozą pewności, że egzekucja będzie skuteczna i doprowadzi do wyegzekwowania należności, a ich wysokość będzie miała wartość stanowiącą znaczny (duży) odsetek, porównując ją z wysokością zaległości podatkowych spółki (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 lipca 2011r., I FSK 899/10, LEX nr 1082301; z dnia 5 czerwca 2012r., II FSK 2426/10, LEX nr 1218972; z dnia 16 października 2014 r., I FSK 1575/13, LEX nr 1598116; z dnia 10 kwietnia 2015r., I FSK 366/14, LEX nr 1772769; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2017r., I UK 93/16). W przedmiotowej sprawie, nawet gdyby nieruchomości, które były i są wciąż przedmiotem egzekucji, można było spieniężyć, to w ocenie Sądu, nie doszłoby do zaspokojenia organu rentowego w znacznej części. Przypomnieć należy, że ogółem zaległość, o jakiej mowa w decyzji z dnia 3 września 2015r. to 283.717,21 zł, tymczasem nieruchomości są szacowane na kwoty, które nie dają takiej wartości, ale nawet gdyby z ich sprzedaży uzyskano taką kwotę czy wyższą, to wierzycieli Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O., w tym wierzycieli hipotecznych, jest wielu. Z uwagi na to nie ma więc podstaw, by można było mówić, że zaległość składkowa zostałaby zaspokojona w znacznej, a więc przeważającej części.

Jeśli chodzi zaś o wierzytelność, która była przedmiotem sporu sądowego, to istotnie spór sądowy ostatecznie zakończył się prawomocnym wyrokiem wydanym w dniu 14 listopada 2017r., ale jest to data przypadająca po dacie wydania decyzji. Jednak, zakładając że członek zarządu może wskazać mienie nawet w trakcie postępowania sądowego, podnieść należy – zgodnie z tym, co zostało wskazane – że T. A., którą obciążał obowiązek dowodzenia, jeśli chciała uwolnić się od odpowiedzialności, to po zmianie statusu wierzytelności ze spornej na niesporną, powinna organowi rentowemu przekazać stosowane informacje. Organ rentowy natomiast nie ma obowiązku z urzędu, samodzielnie śledzić stanu postępowania sądowego, w którym nie jest zresztą stroną. To odwołująca jako osoba chcąca skorzystać z możliwości, jakie daje art. 116 o.p., powinna wykazać stosowną aktywność w tym zakresie. W dacie kiedy odwołująca taką aktywnością się wykazała, a więc wtedy kiedy składała odwołania i wskazywała na omawianą wierzytelność, była ona sporna (nie zapadł jeszcze wyrok) i zgodnie z cytowanymi poglądami orzecznictwa nie mogła stanowić mienia, z którego mogłoby nastąpić zaspokojenie. Sytuacja uległa zmianie w listopadzie 2017r., kiedy Sąd II instancji rozpoznał apelację i kiedy strona odwołująca w grudniu 2017r. przekazała stosowane informacje (pismo procesowe z dnia 5 grudnia 2017r., k. 146 a.s.). Wówczas organ rentowy w dniu 29 grudnia 2017r. wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wolsztynie D. W. (k. 167 akt Km 268/17). Komornik poinformował, że należności na rzecz Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. zostały zapłacone przez zobowiązanego bezpośrednio na rzecz Komornika Sądowego P. S. w związku z dokonanymi zajęciami wierzytelności (pismo Komornika, k. 168 akt Km 268/17). W/w Komornik nie dokonał jednak przekazania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – mimo zgłoszenia wierzytelności – jakichkolwiek kwot pokrywających zaległości. W tej sytuacji należało uznać, że nie zostało wskazane przez odwołującą jakiegokolwiek mienie, z którego możliwe byłoby zaspokojenie zaległości składkowych w znacznej części.

Odwołująca nie wykazała również innych przesłanek negatywnych, jakie wymienia art. 116 § 2 o.p. W odwołaniu koncentrowała się na kwestiach związanych z brakiem wykazania bezskuteczności egzekucji i na wskazaniu majątku Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O., z którego ZUS mógł uzyskać zaspokojenie. Zarzucała przy tym wiele błędów w postępowaniu organu rentowego, które spowodowały brak możliwości zaspokojenia. Odnosząc się do tego wskazać należy, że w orzecznictwie przyjmuje się, że prawnego znaczenia nie ma to, jak starannie i szybko organ rentowy wprowadza zaległość składkową do windykacji i prowadzi jej egzekucję (wyrok Sądu Najwyższego z 18 marca 2014r., II UK 372/13; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2016r., II UK 315/15).

Podsumowując, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł o oddaleniu odwołań w tym zakresie, w jakim postępowanie nie zostało umorzone.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz. 490), obowiązującego w dniu złożenia odwołań.

ZARZĄDZENIE

(...)